

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Capvt IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

tentiam meam persuadere possim. CA.

Age experire.

CAPVT III.

ORTHO. Ergo (ne quid dubites) non tibi meam super hac re sententiam, sed sanctorum patrum producam, ut clarescat qualis sit eorum patientia, & fortitudo, quā leue gaudium quod videntur habere heretici in pœnis. Et in primis profero tibi D. Augustini verba, quæ habet lib. 3. contra epi. Parmeniani ca. 6. de Donatistis loquens: qui ob id quod imperatorum iussibus restiterant, etiam correptionem eorum fuerant perpessi: Si (inquit) habent aliquam umbram (quamuis falsam atque fallacem, tamen nullam imaginem fortitudinis, iubenti non cedere imperatori, cuius vel humanæ laudis illecebra est, apertissimæ contradicere veritati. Et iterum: Sub vindicta regum, potest hominum pertinacia, falso nomine virtutis velle laudari, æternis autem ignibus concremari, nec erit, nec vocabitur fortitudo. Patientiam quoq; falsam habent & simulatam, qualem

Hæreticorum quales sit fortitudo & patientia, qualeue gaudium,

Hæreticorum patientia, est probrosa,

IOANN. SLOT. GEF.

lem D. Cyprianus in sermone. 3. de bo-
no patientiæ, scribit Philosophos habu-
isse, apud quos quia vera sapientia non
erat, nec vera patientia esse poterat. At
iam in superioribus demonstratum est,
neque apud vos neque, apud vllam se-
ctam aut hæresim, veram sapientiam ef-
se. Vnde ergo illis vera patientia, vbi ve-
ra sapientia non est? Est ergo eorum pa-
tientia falsa & probrosa. D. quoque Ber-
nardus in sermone 66. super Cant. cir-
ca finē, hunc in modum scribit de qui-
busdam hæreticis: Mirabantur aliqui,
quòd non modo patienter, sed & læti
(vt videbatur) ducerentur ad mortem,
sed qui minus aduertunt, quanta sit po-
testas diaboli non modo in corpora ho-
minum, sed etiam in corda, quæ semel
permissus possederit. Nōne plus est si-
bimet hominem inijcere manus, quàm
id libèter ab alio sustinere? Hoc autem
in multis potuisse diabolum frequēter
experti sumus, qui se ipsos aut submer-
serunt, aut suspenderunt. Denique Iu-
das suspendit se ipsum, diabolo sine du-
bio immittente. Ego autem maius exi-
stimo,

Matt. 17

DE
stimo, m
immissi
num, qu
ret. Nihil
tia marty
mortis c
istis cor
pheta m
coagulat
verò leg
eo videli
deretur,
lo vtiqu
isto in le
DCypri
operibus
ci marty
rimum i
manitate
constant
sto forte
pus stup
tus, hoc
niūt, adu
& affectu
munt an

stimo, magisq̄ue admiror, quòd potuit
 immisisse in cor eius vt traderet domi-
 num, quàm vt semetipsum suspende-
 ret. Nihil ergo simile habent, constan-
 tia martyrum, & patientia horum, quia
 mortis contemptum in illis pietas, in
 istis cordis duritia operatur. Et ideo ^{Psal, 118}
 pheta martyris forsitan voce dicebat,
 coagulatum est sicut lac cor eorum, ego
 verò legem tuam meditatus sum, pro
 eo videlicet, quòd & si pœna eadem vi-
 deretur, longè diuersa esset intentio, il-
 lo vtique durante cor contra dominũ,
 isto in lege domini meditante. Denuo
 DCypria. in eo libro qui adnumeratur
 operibus eius, cui Titulus est de dupli-
 ci martyrio ad Fortunatum, sic ait: Plu-
 rimum interest inter barbaricam im-
 manitatem, & martyrum modestissimã
 constantiam, in se imbecillem, in Chri-
 sto fortem. Sunt qui certis artibus cor-
 pus stupefaciunt, ne sentiant crucia-
 tus, hoc modo se quidam malefici mu-
 niunt, aduersus carnificum manus. Sunt
 & affectus impotentes, qui sensum adi-
 munt animo, ita vt vel mortem impau-
 di

IOANN. SLOT. GEF.

Luc. 23

di perferat. Sed placidum illud ac mansuetum, illud humiliter sublime non videmus nisi in Christi martyribus. Non obtuentur trucibus oculis carnificem, non minitantur tyranno, magis dolent de illorum cæcitate, quàm de suis afflictionibus. Scilicet clamat & in illis Christus: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Non aliud spectant, quàm in cælum, vbi omnem habent repositam spem. Sic ipse dominus velut agnus sine voce ad maectationem ductus est, etsi quædidit vocem, ea magis declaravit animum mitem ac placidum, quàm vllum potuisset silentium. Quàm blanda oratione compellat Iudam proditorem? quàm placidè respondit cæsus alapa? quàm nihil ferocius loquitur Annæ & Cayphæ? quàm tranquillè respondit Pilato? Deniq; cū Pharisei veluti victores moverunt capita sua amarissimis conuitijs illum debacchantes, ille mitissimus clamat: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Ioannes Gerson quoq; declarat, quàm diuersum sit gaudium hæreticorum euntis in ignem & cantantis, & gaudium

DE
um Chr
um dese
efferum
ducedin
tum, & c
titer age
cipum &
stes cap
morti p
ris, non
tiens, su
fit spirit
immitte
tes à con
gni hab
meliam
patient
ci haber
se haber
gaudiu
tici, qu
sapiente
vel inclu
surū tñ
curo? Et
3. c. 27.)

DE RETI. FIDE ORTH. 162

um Christiani martyris. Quia gaudium desertoris est beluinum, furiosum, efferum, desperatione plenum, expers ducedinis, spiritus vana opinione natum, & quasi extortum vt videatur fortiter agere. Non secus ac latrones principum & ciuitatum proditores, aut hostes captiui, gestientes quasi dum sint morti proximi. Læticia aut veri martyris, non est contumax, sed benigna, patiens, suavis, plæna spei & fiduciæ, quia fit spiritu sancto autore, & dulcedinem immittente. Sic apostoli ibant gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt, pro nomine Iesu contumeliam pati. Tale ergo gaudium, talem patientiam, talemq; constantiam heretici habere non possunt, sed simulant se habere. Et qd mirum, si patientiam & gaudium in cruciatibus simulent hæretici, quum Epicurus voluptatis assertor, sapientem semper dixerit esse beatum, & vel inclusum in Phalaridis tauro, emisurum tñ hanc vocem: Suaue est, & nihil curo? Et quis eum (inquit Lactantius lib. 3. c. 27.) non irriserit? maximè quòd homo

Acto 5

mo

mo voluptarius, personam sibi viri fortis imposuit, & quidem supra modum. Et iterum: Beatus est igitur sapiens in tormentis, sed cum torquetur pro fide, pro iusticia, pro Deo. Verum quoniam hæretici patiuntur ob perfidiam, plerumque etiam ob scelera & turpitudines, non merentur martyrum gloriam quum non habeant martyrum causam. Non enim statim martyr est, qui occiditur, nam occiduntur fures, homicidæ, sicarij, piratæ. Quia non supplicium facit martyrem sed causa. De qua re plura scripsit D. Augustinus epist. 48. ad Vincetium, & 50. ad Bonifacium & 166 ad festum. Et lib. 2. Contra Cresconium grammaticum ca. 22. & lib. 3. cap. 59. et 63. et lib. 4. cap. 46. 50. et 51. Et in lib. 2. contra secundam Gaudentij epistolam cap. 12. D. quoque Cyprianus frequenter testatur, extra ecclesiam occisos, martyres esse non posse, maximè autem li. 1. epist. 1. et lib. 4. epist. 2. Et in tractatu tertio de simplicitate prælatorum. Quum itaque constet vestros, propter prava dogmata quæ pertinaciter defendebant, occisos,

Martyrem
non facit
pœna, sed
causa.

D
occisos.
pitudin
rant, ex
te aude
tiam &
mortem
esse non
cod. Ce.
ra & tur
ob Chri
Imò si v
tes, plur
xisse ves
fed & sc
re, quos
res, alea
bus etia
mus, & t
su viuen
Quòd p
cisos, fal
stiverbu
quoniam
ferment
miscenc
eauerun

occisos, plerosq; etiam ob scelera & turpitudines, quas hæresibus coniunxerant, extremo supplicio affectos, qua fronte audes asserere, eos ob vitæ innocentiam & integritatem, tam gloriosam mortem meruisse, quum gloriosa mors esse non possit sed pœna perfidiæ? **CACOD.** Certè constat, non omnes ob scelera & turpitudines occisos, sed duntaxat ob Christi verbum quod prædicabant. Imò si verum fateri velis, negare nõ potes, plurimos nostrorum inculpatus vixisse vestris, quos non solum culpam, sed & scandalosam vitam videmus agere, quos ebriosos, vinolentos, percussiores, aleatores, fornicatores, & grauioribus etiam peccatis implicatos cernimus, & tamen magno vestrorum plausu viuere permittuntur. **ORTHOD.** Quod putas eos ob Christi verbum occisos, falsum est. Non enim quia Christi verbum prædicabant occisi sunt, sed quoniam Christi verbum adulterabāt, fermentum hæreseos Christi verbo immiscendo, & quia hoc quod malè prædicauerunt, pertinaciter potius defende-

*Hæretici
iuste occi-
duntur.*

IOAN. SLOT. GEF.

re voluerūt, quàm reuocare, idcirco iustissimè interempti sunt. Etenim si hi qui nummos adulterant, morte multatur quid de illis statuendum censemus, qui fidem peruertere conantur? Veneficus (qui vt vel mortibus multorū quaestui suo cōsulat) fonti vel puteo (è quo plurimi ad vsū suū hauriunt) venenum mortiferū immiscet, quo multi lætaliter inficiantur, si inquam talis deprehensus vltimo afficitur supplicio, quare non hæreticus? Nam hæretici venefici sunt deteriores, quia sacræ scripturæ (quæ fons est sapientiæ, per quam etiam fideles viuunt Deo. Non enim in solo pane viuunt homo, sed de omni verbo quod procedit de ore Dei) peruersorum dogmatum lætale virus infundunt ac immiscent, ex cuius gustu plurimi etiam moriuntur, dum aquas sacræ scripturæ, hæretica interpretatione infectas & deprauatas hauriunt, quæ mors tanto perniciosior censenda est, quanto anima in æternum victura, preciosior est corpore. Porro quòd affirmas plurimos vestrorū inculpatius vixisse nostris, quos non

Matt. 4

DE
non sol
dalofam
verum
potest. M
uerent,
hæretic
13. ca. D
fura diu
numeri
smatis c
D. Au. i
Donati
commi
tum, co
neri, qu
præocc
verba a
contra
profera
centes
orum
quibus
dam re
matis, à
mo ves
quam d

non solum culpam, verum etiam scandalosam videmus vivere vitam, etiam si verum esset tamen nihil tibi patrocinari potest. Nam etiam si inculpatisime viverent, nonne fatis magna culpa est esse haeticum aut schismaticum? Reuolue 13. ca. Deu. & leges quam seuera sit censura diuina in prophetas falsos. Et ca. 16 numeri: & cognosces quanta poena, schismatis crimine vlcersi voluerit. Iam si (vt D. Au. inquit lib. 2. de baptismo contra Donatistas ca. 6.) illud est sceleratius commissum, quod est grauius vindicatum, constat vestros grandi crimine teneri, qui & schismatis & haeseos vitio praecipiantur. Ea propter D. August. verba aduersus Donatistas prolata li. 2. contra literas Petiliani cap. 96. merito proferam contra vos. Et vos omnes nocentes & sceleratos esse, non alios aliorum criminibus, quae apud vos a quibusdam committuntur & a quibusdam reprehenduntur, sed crimine schismatis, a quo immanissimo sacrilegio nemo vestrum se potest dicere immunem, quamdiu non comunicat vnitati oim

Schisma-
tis crimen

IOAN SLOT GEF.

Sanctita-
tem simu-
lant hære-
tici pleri-
que.
Doctrinæ
asscribunt
aduertarij
peccata
morum

gentium. Haftenus ille. Deinde etiam hoc addendum existimo, plerosque hæreticorum nonnunquam inculpam ostentare vitam, & sanctitatem mentiri ac simulare, quo facilius sub pelle ouina possint imponere incautis. Sed & quàm peruersum quod si quid in moribus apud nos peccatur, id statim vestri ecclesiasticæ doctrinæ asscribant, Ecclesiæ abusus cum doctrina miscentes, quo facilius auditoribus suis inter dogmata & mores distinguere nescientibus, imponant, & ecclesiasticam doctrinam inuisam reddant. Si quid autem erroris inter simplices, ex rudi quadam ignorantia, aut superstititione subortum viderint, scriptoribus catholicis hoc ilico tribuunt, irridentes & cachinnantes è suggesto boant: Sic docent Papistæ, sic illi qui se catholicos nuncupant, animas perdunt, quo magis à se deceptos, à vera doctrina absterreant, & nõ solũ libros veritatis, qui illis cõtradicunt nõ legant, verũ etiam execrent, atq; his tandẽ pessulis ostium miseræ rudiq; plebeculæ occludunt,

DE
dunt, &
cipiunt
tientia s
nit Salu
epistola
tur: Cat
nosse po
re poter
ris, Vigi
le est, ac
præditu
hæc for
enim pr
non era
scēdabat
patriam
tudo era
leret, n
Nam si f
virtus et
entibus
quia lab
b^o vera a

CA
no

dunt, & viâ percipiendæ veritatis interceptiunt. Hæriticorum fortitudo & patientia similis est Catilinæ (cuius meminit Salustius) fortitudini, de qua S. Au. epistola 29. ad Hieronimum ita loquitur: Catilina, vt de illo scripserunt, qui nosse potuerunt, frigus, sitim, famem ferre poterat, eratq; patiens in edie, algoris, Vigiliæ supra quam cuiquam credibile est, ac per hoc & sibi & suis, magna præditus fortitudine videbatur. Sed hæc fortitudo prudens non erat, mala enim pro bonis eligebat. Temperans non erat, corruptelis enim turpissimis scedabatur, iusta non erat, nam contra patriam coniurauerat. Et ideo nec fortitudo erat, sed duritia sibi, vt stultos falleret, nomen fortitudinis imponebat. Nam si fortitudo esset, non vitium, sed virtus esset. Et post pauca: Acutius intuentibus, ignauia apparet ipsa duritia, quia laborem bonorū studiorum (quibus vera acquiri fortitudo) neglexerat,

CAPVT V.

CAeterum libenter fatemur & agnoscimus mores populi nostri, i-